

Nr. WJZ/1088704(6699)

(Hoofd) Afdeling

DIRECTIE WETGEVING
EN JURIDISCHE
ZAKEN

Nader rapport inzake het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet medezeggenschap op scholen en de Wet primair onderwijs BES in verband met maatregelen voor een toekomstbestendig onderwijsaanbod in het basisonderwijs

Den Haag, 16 januari 2017

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 12 juli 2016, nr. 2016001287, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen.

Dit advies, gedateerd 20 oktober 2016, nr. W05.16.0207/I, bied ik U hierbij aan.

Het voorstel geeft de Afdeling advisering van de Raad van State aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen. De Afdeling geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met haar opmerkingen rekening is gehouden. Deze opmerkingen worden hieronder besproken.

1. Noodzaak overleg- en planverplichting

De Afdeling onderschrijft het nut van goed overleg in de regio over een toekomstbestendig onderwijsaanbod. Omdat dit overleg niet overal vanzelf van de grond komt, voorzag het wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Afdeling in een overleg- en planverplichting. De Afdeling twijfelt aan de effectiviteit van deze verplichting. In regio's waar de betrokken partijen overtuigd zijn van het belang van afstemming en planvorming is de verplichting niet nodig, omdat men elkaar daar toch wel op zal zoeken. In regio's waar de partijen niet bereid zijn tot samenwerking zal het overleg echter tot niets leiden, zo stelt de Afdeling. Daarnaast draagt de Afdeling aan dat een effectieve handhaving van de verplichting moeilijk uitvoerbaar is.

De Afdeling adviseert om de overleg- en planverplichting te schrappen. Dat advies neem ik over. Het is niet mijn bedoeling een verplichting op te leggen waarvan het nut betwijfeld wordt. Inmiddels komt in veel regio's de samenwerking op gang. Het blijkt dat samenwerking goed werkt als partijen elkaar zelf vinden. Onder druk van de leerlingending zien schoolbesturen en gemeenten dat samenwerking noodzakelijk is in het belang van leerlingen, ouders en van een goede kwaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid van het onderwijs. Een wettelijke verplichting kan leiden tot gedwongen overleg en planvorming, maar dat zal minder vruchtbaar zijn dan een samenwerking die is geworteld in als gemeenschappelijk ervaren belangen.

Overigens ben ik van mening dat scholen weliswaar in een concurrentieverhouding tot elkaar verkeren, maar dat zij desalniettemin een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om te zorgen voor een divers en toegankelijk onderwijsaanbod dat kwalitatief aan de maat is.

2. Regio-indeling

Nu de overleg- en planverplichting uit het wetsvoorstel is geschrapt, behoeven de opmerkingen van de Afdeling ten aanzien van de regio-indeling geen inhoudelijke bespreking meer. Met het schrappen van de overlegverplichting vervalt immers ook de noodzaak tot het vaststellen van voorschriften over de indeling in regio's waarbinnen dat overleg en de vaststelling van het plan plaats zou moeten vinden.

3. Wijziging en verruiming grondslag

De ruimere bevoegdheid van de minister tot het goedkeuren van verzoeken tot omzetting, uitbreiding met een richting of verplaatsing van een school wordt, zoals de Afdeling constateert, maar beperkt begrensd. Het wetsvoorstel beoogt immers om scholen op dit punt meer ruimte te geven. Ten aanzien van de mogelijkheden voor een school om vervolgens op termijn als laatste school van een richting onder de opheffingsnorm in stand gehouden te worden, bood het aan de Raad van State voorgelegde wetsvoorstel meer ruimte dan was beoogd. In het wetsvoorstel zijn de voorgestelde artikelen 84, vijfde lid, en 153, zesde lid, van de WPO op dit punt dan ook, in lijn met het advies van de Raad van State, aangepast. In laatstgenoemd artikellid wordt geregeld dat scholen die op enig moment gebruik hebben gemaakt van de met dit wetsvoorstel verruimde mogelijkheid tot omzetting of uitbreiding, geen aanspraak meer kunnen maken op bescherming als laatste school van een richting als bedoeld in artikel 153, vierde lid.

4. De redactionele opmerking van de Afdeling is overgenomen.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een nadere precisering aan te brengen in de formulering van artikel II (wijziging van de Wet medezeggenschap op scholen), omdat dat artikel niet geheel aan bleek te sluiten bij de beoogde wijziging zoals weergegeven in de memorie van toelichting. Daarnaast zijn aan het wetsvoorstel twee artikelen toegevoegd met betrekking tot de samenloop tussen dit wetsvoorstel en het bij koninklijke boodschap van 1 juli 2016 ingediende voorstel van wet tot Wijziging van diverse onderwijswetten in verband met de vereenvoudiging van de vorming van samenwerkingsscholen (Wet samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool) (*Kamerstukken* 34 512), respectievelijk het bij koninklijke boodschap van 22 november 2016 ingediende voorstel van wet tot wijziging van enkele onderwijswetten om deze

meer te laten aansluiten bij de Algemene wet bestuursrecht (*Kamerstukken II* 2015/16, 34 607).

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker